

عنوان مقاله:

قراول خانه در دشت مشهد: منزلگاهی در کنار راه باستانی آسیای مرکزی به فلات ایران

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 14، شماره 51 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

علی اکبر عشقی - دانشجوی دکتری، گروه باستان شناسی، دانشکده هنر و معماری دانشگاه مازندران، ایران

رضا مهرآفرین - استاد، گروه باستان شناسی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه مازندران، ایران (نویسنده مسئول)

خلاصه مقاله:

دشت مشهد در شمال شرقی ایران، به دلیل موقعیت طبیعی و خاص خود، یکی از مسیرهای تأثیرگذار در تجارت بین آسیای مرکزی و فلات ایران بوده است. در کنار بیابان های بی آب و علف و کوه های مرتفع آسیای مرکزی، دشت مشهد مسیر مناسبی برای عبور کاروان-های تجاری در این منطقه بوده است، اما اطلاعات باستان شناسی محدودی از این منطقه در اختیار داریم. محوطه باستانی قراول خانه در شرق دشت مشهد، یکی از محوطه های مهم و کلیدی در بستر دشت است که بر روی یک تپه مرتفع طبیعی مشرف به کشف رود، در کنار راه باستانی آسیای مرکزی به فلات ایران واقع شده است. هدف این پژوهش که با استفاده از مطالعات کتابخانه ای و میدانی صورت گرفته پاسخی بر این پرسش است که یافته های فرهنگی محوطه شامل چه دوره های استقرار است و محوطه از نظر کارکردی بر چه اساسی شکل گرفته است؟ یافته ها در بررسی میدانی با روش نمونه برداری پیشامدی جمع آوری و سپس مطالعه و مقایسه نسبی روی آن ها صورت گرفت. در مطالعه یافته های سطحی این محوطه، چهار گونه سفالی و سه دوره استقرار شامل مفرغ، اشکانی و ساسانی شناسایی گردید. که به نحوی نشان دهنده ارتباط بیشتر دشت مشهد با فرهنگ های آسیای مرکزی (بویژه نواحی جنوب شرقی ترکمنستان) نسبت به فلات ایران است. شواهد نشان می دهد در هر دوره که بستر مناسبی برای ارتباط میان آسیای مرکزی و فلات ایران به ویژه از نظر تجاری فراهم می شد، شاهد شکل گیری محوطه های باستانی از نوع قلعه ها و کاروان سراها در این مسیر، جهت تامین امنیت هستیم.

کلمات کلیدی:

کلیدواژه: دشت مشهد، قراول خانه، سفال، دوره مفرغ، اشکانی، ساسانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030532>

